

Talousarvioraami vuodelle 2027

Kunnanhallitus 28.09.2026 § 152
141/02.02.00/2026

Tohmajärven kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion valmistelun aikataulun 22.6.2026 kokouksessaan.

Valtuuston seminaari, jossa käsiteltiin vuoden 2027 talousarviota, pidettiin 15.6.2026. Kunnanhallitus piti budjettiriihen 21.9.2026. Budjettiriihessä käytiin läpi toimialojen valmistelemia talousarvioesityksiä, tulevan vuoden toiminnallisia tarpeita, lakisääteisen palvelutarpeen muutoksia sekä niiden vaikutuksia kunnan toimintaan ja talouteen.

Kunnanvaltuusto perusti 7.9.2026 kokouksessaan kunnanhallituksen alaisuuteen taloustyöryhmän. Taloustyöryhmän tehtävänä on arvioida kunnan talouden nykytilaa ja tulevien vuosien talousnäkyelmiä sekä valmistella ehdotuksia kunnan talouden tasapainottamiseksi ja tulopohjan vahvistamiseksi. Työryhmän työ kytkeytyy vuoden 2027 talousarvion sekä vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman valmisteluun.

Kunnanhallitus päätti 24.8.2026 käynnistää yhteistoimintaneuvottelut osana vuoden 2027 talousarvion valmistelua ja kunnan talouden tasapainottamista. Neuvotteluilla tavoitellaan henkilöstömenoihin kohdistuvia säästöjä ja muita talouden tasapainottamista tukevia toimenpiteitä. Toimialat ovat valmistelleet viranhaltijatyönä kunnanjohtajan johdolla vuoden 2027 euromääräisen talousarvioesityksen kunnanhallituksen 28.9.2026 pidettävään kokoukseen. Kunnanhallitus päättää kokouksessaan talousarvion raamin, joka määrittää toimialojen ulkoisena toimintakatteena.

Talousarvion valmistelu etenee seuraavasti:

- 28.9.2026 kunnanhallitus päättää talousarvion raamista
- 25.9.–15.10.2026 lautakunnat käsittelevät investointiesitykset kunnanjohtajalle
- 19.10.2026 vesilaitos- ja talousseminaari
- 26.10.2026 kunnanhallituksen esitys veroprosenteista, taksoista ja investointiohjelmasta
- 9.11.2026 valtuusto päättää veroprosenteista, taksoista ja investoinneista
- lautakunnat sekä musiikkiopiston johtokunta käsittelevät talousarvioesityksensä viimeistään 17.11.2026
- 23.11.2026 vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelma kunnanhallituksen käsittelyssä
- 7.12.2026 vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelma kunnanvaltuuston käsittelyssä.

Tulevat vuodet edellyttävät kunnan talouden sopeuttamista verorahoituksen ja väestön vähentymisen vuoksi. Valtionosuuksien ennustetaan laskevan vuonna 2027 noin 3,1 % vuoteen 2026 nähden. Viimeisin veroennuste puolestaan osoittaa verotuloihin noin 1,4 %:n kasvua vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Vuodelle 2027 kohdistuu lisäksi yleisiä palkankorotuksia ja muuta kustannustason nousua. Myös hankintalainsäädännön muutosten vaikutusten ennakointi lisää epävarmuutta vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman valmisteluun.

Vuoden 2027 talousarvion jatkovalmistelun tavoitteena on tasapainoinen tulos. Toimialajohtajien johdolla valmisteltu euromääräinen talousarvioesitys huomioi tiedossa olevat tulevan vuoden toiminnalliset tarpeet ja niiden taloudelliset vaikutukset. Verotulojen ja valtionosuuksien osalta

valmistelussa on käytetty tuoreimpia käytettävissä olevia ennusteita. Taksat on arvioitu ympäristölautakunnan valmistelun mukaisesti.

Vuoden 2027 talousarvioraamin mukainen ulkoinen toimintakate on yhteensä **-13,310 milj. euroa**. Toimintakate heikkenee vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden noin 37 000 euroa eli 0,3 %.

Toimintakate (1 000 €)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2027
Kunnanhallitus	-2 940	-2 533	-3 479	-3 656	-3 340
Lomitus	347	308	254	75	70
Sivistyslautakunta	-9 153	-9 035	-8 898	-9 374	-9 400
Ympäristölautakunta	-733	-443	-90	-318	-640
Yhteensä	-12 477	-11 704	-12 212	-13 273	-13 310

Vuoden 2027 talousarvioraamin mukainen ulkoinen toimintakate on yhteensä -13,310 milj. euroa, mikä on noin 37 000 euroa vuoden 2026 muutettua talousarviota heikompi. Toimialakohtaisesti kunnanhallituksen toimintakate paranee 316 000 euroa, eli toimialan talousarvio kiristyy tämän verran. Sivistyslautakunnan toimintakate heikkenee 26 000 euroa, eli toimialalle osoitetaan tämän verran enemmän määrärahaa. Lomituspalvelujen toimintakate heikkenee 5 000 euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate heikkenee kokonaisuutena 322 000 euroa, mutta vuoden 2027 talousarvioon kohdistuu noin 441 000 euroa toimintakatetta heikentäviä muutoksia: puunmyyntitulojen väheneminen noin 191 000 euroa, jätevedenpuhdistamon uusi leasingmaksu 150 000 euroa ja kunnanvirastotalon purkamiseen varautuminen 100 000 euroa. Nämä muutokset huomioiden ympäristölautakunnan muun toiminnan talousarvio kiristyy noin 119 000 euroa vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Palkankorotuksiin on varauduttu 2,5 %:n nousulla vuoden 2026 talousarvioon nähden. Tästä huolimatta henkilöstökulujen arvioidaan kunnanhallituksen, sivistyslautakunnan ja ympäristölautakunnan toimialoilla kokonaisuutena alenevan noin 0,9 %.

Valmistelun tässä vaiheessa vuoden 2027 tulos muodostuu noin 250 000 euroa alijäämäiseksi. Talousarvion tasapainottaminen edellyttää siten vielä jatkovalmistelussa tehtäviä toimenpiteitä. Mikäli vahvistetun talousarvioraamin saavuttaminen edellyttää toiminnallisia tai rakenteellisia muutoksia, palvelutason tarkistamista, taksojen tai muiden tulojen muutoksia taikka muita talouden tasapainottamistoimenpiteitä, tulee toimialojen valmistella tarvittavat toimenpiteet osana vuoden 2027 talousarvion valmistelua.

Asian valmistelija

talouspäällikkö Tuula Pieviläinen, tuula.pievilainen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4033, kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

vahvistaa vuoden 2027 talousarviokehityksen toimialojen ulkoisen toimintakatteen osalta seuraavasti:

- Kunnanhallitus -3 340 000 euroa

- Lomituspalvelut 70 000 euroa
- Sivistyslautakunta -9 400 000 euroa
- Ympäristölautakunta -640 000 euroa

edellyttää, että toimialat valmistelevat vuoden 2027 talousarvioesityksensä edellä vahvistetun talousarviokehysten mukaisesti; sekä

edellyttää, että kunnanvirastotalon purkamiseen tarvittava määräraha sisällytetään vuoden 2027 talousarvioon ympäristölautakunnan edellä vahvistetun talousarviokehysten puitteissa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
